

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОБОТУ ВІДДІЛУ ОХОРОНИ ПРАЦІ У 2017 РОЦІ

Відповідальний працівник:
МАРТИНЮК Анжела Олександрівна –
завідувач відділу охорони праці
тел. (044) 234-32-27

«Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю».

Ст. 3 Конституції України

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я за звітний період приділяла особливу увагу питанням охорони праці, дотримання законодавства про працю, безпеки виробничих процесів, профілактики виробничого травматизму, професійних захворювань, забезпечення ефективного контролю за створенням зі сторони роботодавця безпечних умов праці, посилення контролю за виконанням розділу колективних договорів з питань охорони праці.

Основна робота відділу охорони праці була спрямована на перевірку охорони праці в медичних закладах, надання консультацій з охорони праці, проведення семінарів і круглих столів для спеціалістів з охорони праці в медичних закладах, участь в роботі комісій по перевірці знань з питань охорони праці, по розслідуванню нещасних випадків виробничого характеру та інших питань.

Під час перевірок медичних закладів акцентується увага на розробці і перегляді нормативних актів з охорони праці (наказів, положень, інструкцій, планів), комплексних організаційно-технічних заходів щодо забезпечення безпечних умов праці, на попередженні травматизму і пожеж, якісному проведенні інструктажів і навчанні працівників, здійсненні функцій контролю за виконанням працівниками посадових інструкцій, інструкцій з охорони праці тощо.

Здійснено громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці та умовами праці в закладах охорони здоров'я:

– **планово з Департаментом охорони здоров'я на виконання Територіальної угоди:** КМКЛ № 1, КМКЛ № 2, КМКЛ № 3, КМКЛ № 4; КМКЛ № 5, КМКЛ № 6, КМКЛ № 7, КМКЛ № 8, КМКЛ № 9, КМКЛ № 10, КМКЛ № 12; Клінічна лікарня № 15 Подільського району; КМКЛ № 17, КМКЛ № 18;

– **з Головним управлінням Держпраці:** КМКЛ № 18, Київський Центр спортивної медицини; ДЗ «Інститут ім. М. Амосова НАМНУ», ДЗ «Інститут геронтології»;

– за заявками перед акредитацією: КМДКЛ № 9, КМКЛ № 4, КМКЛ № 12, КНП «ЦПМСД № 1» Шевченківського району, КНП «ЦПМСД № 2» Голосіївського району, ТМО «Санаторне лікування», Студентська поліклініка, КДЦ Шевченківського району, психоневрологічний диспансер № 1, Центр серця МОЗ України, Лікарня для вчених, Київський міський клінічний госпіталь ветеранів війни; ЦПМСД № 2, № 3 Деснянського району; Центр дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України;

– позапланова перевірка з ДОЗом після нещасного випадку: КМДКЛ № 1, ЦЕМД та МК (підстанції № 1, 3, 12);

– за листами-скаргами: Комунальна організація «Київмедспецтранс», Київська міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги.

За результатами перевірок було складено акти і надавалися приписи головним лікарям щодо порушень законодавчих актів з охорони праці.

Перевірка патологоанатомічних відділень лікарень

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я з початку року перевірила умови праці в патологоанатомічних відділеннях всіх київських міських клінічних лікарень, у Київському міському клінічному бюро судово-медичної експертизи (морг № 1 на вул. Оранжевій, 9 та морг № 2 на вул. Петра Запорожця, 26).

Під час перевірок було виявлено низку порушень і зроблено ряд зауважень щодо роботи патологоанатомічних відділень і моргів згідно з додатком 21 нака-

зу МОЗ № 81 від 12.05.1992 р. «Про розвиток та удосконалення патологоанатомічної служби в Україні» (зі змінами згідно з наказом МОЗ від 19.01.2009 № 25), ДБНВ.2.2-10-2001 Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я:

1. Потребують капітального ремонту приміщення патологоанатомічних відділень в лікарнях: КМКЛ № 1, КМКЛ № 3, КМКЛ № 12, Олександрівської лікарні.
2. Київське міське клінічне бюро судово-медичної експертизи не має свого приміщення для моргу, тому орендує частину у приміщенні Національної медичної академії післядипломної освіти (вул. Оранжерейна, 9) та частину патологоанатомічного відділення КМКЛ № 3 (вул. Петра Запорожця, 26), що не відповідає санітарним та будівельним нормам за кількістю квадратних метрів і найменуванням всіх приміщень, які повинні розташовуватися в ньому. Тому морги № 1 і № 2 Київського міського клінічного бюро судово-медичної експертизи потребують будівництва нових окремих приміщень.
3. Витяжна вентиляція потребує повної заміни в КМКЛ № 1, КМКЛ № 3, КМКЛ № 4, морзі № 2; часткової заміни та модернізації в КМКЛ № 5, КМКЛ № 12, морзі № 1.
4. Холодильні камери не працюють, або працюють частково: КМКЛ № 3, КМКЛ № 4, КМКЛ № 8, КМКЛ № 12, Олександрівська лікарня, морг № 2.
5. Не вистачає посад лікарів – 12,25 ставки, середнього медичного персоналу – 22,5 ставки, молодшого медичного персоналу – 7,25 ставки.

Загальні зауваження для всіх патологоанатомічних відділень: недостатня кількість кімнат для відпочинку і прийому їжі персоналу, недостатня освітленість приміщень залів для розтину, відсутність душових кабін, порушені температурні норми для приміщень (влітку – жарко, взимку – холодно).

За результатами перевірок було направлено листи до заступника голови КМДА Поворозника М. Ю. та голови постійної комісії Київської міської ради з питань охорони здоров'я та соціального захисту Гелевею О. І. щодо сприяння у вирішенні зазначених проблем і прохання зробити все можливе для поліпшення умов праці співробітників патологоанатомічних відділень.

Проведення навчання та перевірки знань з охорони праці

Однією зі складових ефективної роботи з профілактики виробничого травматизму є належна підготовка, навчання та підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці.

Загальний порядок проведення навчання з питань охорони праці встановлений Законом України «Про охорону праці» (ст. 18. «Навчання з питань охорони праці»).

Виконання вимог Закону України «Про охорону праці» в частині проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці здійснюється відповідно до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держкомітету України з нагляду за охороною праці 26 січня 2005 р. № 15 (далі – Типове положення) зі змінами, внесеними наказом № 140 від 30.01.2017 р. Міністерства соціальної політики України.

У низці медичних закладів було створено комісії з перевірки знань з охорони праці в складі із трьох посадових осіб, які пройшли навчання та перевірку знань з охо-

рони праці в навчальних центрах. До складу комісії було запрошено завідувача відділу охорони праці Мартинюк А. О.

Такі навчання та перевірка знань були проведені для завідувачів відділень: ТМО «Санаторне лікування», студентської поліклініки, КНП «ЦПМСД № 1» Шевченківського району, КМКЛ № 4, Центру дитячої кардіології та кардіохірургії МОЗ України.

Всього було проведено навчань та перевірено знання більше ніж у 150-ти завідувачів відділень та підрозділів. Це значно скоротило витрати медичних закладів на проведення навчання в навчальних центрах.

**Надавалася консультативна допомога
з питань охорони праці при розробці
колективних договорів таких закладів:**

Інститут серця МОЗ України, ДЗ «Центр стоматології» МОЗ України, КМКЛ № 6, Пологовий будинок № 1, Київський міський центр медико-соціальної експертизи, шкірно-венерологічний диспансер № 3 Святошинського району, КДЦ Солом'янського району, Інститут ЛОР, ЦПМСД № 2 Деснянського району, шкірно-венерологічний диспансер Деснянського району, КМКЛ № 18, КМДКЛ № 4.

**Надавалися консультації
з питань охорони праці для таких закладів:**

студентська поліклініка, дитячі лікарні № 4, № 7, № 9, КМКЛ № 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 17, 18, КМКЛШМД, Олександрівська лікарня, Київський міський клінічний госпіталь ветеранів війни, Інститут геронтології НАМН України, Центр екстреної медичної допомоги.

На особистому прийомі було 72 працівники медичних закладів. Їх турбують питання: проведення атестації робочих місць (46%), проведення медичних оглядів (30%), забезпечення засобами індивідуального захисту (12%), розслідування нещасного випадку виробничого характеру (10%), інші питання (2%).

Надано письмові відповіді 26-ти медичним працівникам.

Проведення семінарів, нарад, круглих столів з охорони праці

У квітні, до Всесвітнього дня охорони праці, Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я для всіх інженерів з охорони праці за участі Головного управління Держпраці у Київській області, Департаменту охорони здоров'я КМДА провела семінар. На семінарі були присутні більше 200-т керівників закладів та інженерів з охорони праці і розглядалися питання, які найбільше турбують спеціалістів з охорони праці медичної галузі Києва: проведення медичних оглядів, проведення атестації робочих місць за умовами праці та роботи з джерелами підвищеної небезпеки (автоклави, кисневі станції, ліфти).

З ініціативи Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я та за підтримки Департаменту охорони здоров'я КМДА 25 квітня 2017 р. з нагоди Всесвітнього дня охорони праці було проведено круглий стіл на тему «Проведення профілактичних заходів щодо поліпшення стану охорони праці в медичних закладах для недопущення травматизму на робочому місці».

В роботі круглого столу взяли участь головний державний інспектор відділу нагляду в АПК та СКС Управління нагляду в промисловості та на об'єктах підвищеної небезпеки Головного

управління Держпраці у Київській області Бровченко Т. Ф., головний спеціаліст з охорони праці Департаменту охорони здоров'я Алексеєнко Т. С., головний спеціаліст з охорони праці Національної академії медичних наук України Дубило Н. Ю., завідувач відділу охорони праці Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я.

Завідувач відділу охорони праці Мартинюк А. О. була запрошена на засідання круглого столу Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я на тему: «Травматизм – глобальна проблема сьогодення».

В заході брали участь народні депутати України, представники Адміністрації Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України та інших зацікавлених міністерств і відомств, обласних державних адміністрацій, департаментів охорони здоров'я, Національної академії медичних наук України, вищих медичних навчальних закладів, міжнародних організацій, науковці, експерти і представники ЗМІ.

Головна мета заходу – привернення уваги органів влади та суспільства до проблеми травматизму в Україні.

За результатами звітів з охорони праці, які зібрала Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я в 2017 р. в

медичних закладах Києва сталися 15 випадків виробничого травматизму серед працівників.

Травми в побуті отримали 1998 медичних працівників.

У листопаді–грудні 2017 р. відбулися чотири семінари для інженерів з охорони праці, які організували головний спеціаліст відділу охорони праці Департаменту охорони здоров'я КМДА Алексєєнко Т. С. та завідувач відділу охорони праці КМППОЗ Мартинюк А. О. на виконання Територіальної галузевої угоди між Департаментом охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) та КМППОЗ. На семінарах були присутні 152 інженери з охорони праці та особи, призначені відповідальними за охорону праці.

Соціальний діалог між Київською міською профспілкою працівників охорони здоров'я та Департаментом охорони здоров'я КМДА в розділі «Охорона праці» діє.

12 травня 2017 р. відбулося засідання Київської міської тристоронньої соціально-економічної ради

Одним з питань порядку денного було дотримання законодавства з питань охорони праці в закладах охорони здоров'я м. Києва.

Доповідачем була головний спеціаліст з охорони праці Департаменту охорони здоров'я КМДА Тетяна Алексєєнко, співдоповідачем – завідувач відділу охорони праці КМППОЗ Мартинюк А. О.

Проводилися виїзні круглі столи з питань охорони праці (пологовий будинок № 1, управління охорони здоров'я Шевченківської районної у м. Києві державної адміністрації).

Профспілка провела конкурс серед усіх медичних закладів м. Києва на краще виконання вимог з охорони праці.

Визначено 6 переможців з номінацій:

- **Серед лікарень**

1 місце – КМКЛІ № 9 (головний лікар – заслужений лікар України Валюк М. Д., голова профспілкового комітету – Тичинська Т. П., інженер з охорони праці – Турчанова Є. О.); 2 місце – КМКЛІ № 7 (головний лікар – Гуленко О. І., голова профспілкового комітету – Долина В. Л., інженер з охорони праці – Гнідець В. Т.)

- **Серед пологових будинків** – пологовий будинок № 1 (головний лікар – Гончарук Н. П., голова профспілкового комітету – Шестак Л. В., інженер з охорони праці – Люгіна Г. А.)

- **Серед первинної ланки** – КНП ЦПМСД № 2 Голосіївського району (керівник закладу – Лось Г. М., голова профспілкового комітету – Бондар О. В., інженер з охорони праці – Степаненко О. І.)

- **Серед інститутів НАМНУ** – ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова (головний лікар – к.м.н., заслужений лікар України – Ткач А. І., голова профспілкового комітету – Лісяний М. І., інженер з охорони праці – Воробей Л. О.)

- **Серед навчальних закладів** – Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця (ректор – чл.-кор. НАМНУ, д.м.н., проф. Амосова К. М., голова профспілкового комітету – Лук'янець М. М., інженер з охорони праці – Колос Л. П.)

У багатьох медичних закладах було проведено конкурси дитячого малюнка «**Охорона праці медичних працівників – мами й тата – очима дітей**». Всіх дітей, які брали участь у конкурсі, первинні профспілкові організації нагородили подарунками.

Питання охорони праці завжди висвітлюються на сторінках медичного вісника «Медик столиці».

До Дня медичних сестер підготовлено доповідь «Охорона праці медичних сестер», який було озвучено на Конгресі медичних сестер в Театрі опери та балету.

Фінансування заходів з охорони праці

Система фінансування заходів з охорони праці в більшості закладів охорони здоров'я діє не в повному обсязі. Так, згідно зі ст. 19 Закону України «Про охорону праці», для підприємств, незалежно від форм власності, або фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, витрати на охорону праці мають становити не менше 0,5% від фонду оплати праці за попередній рік.

На підприємствах, що утримуються за рахунок бюджету, тобто в усіх медичних закладах розмір витрат на охорону праці встановлюється у Колективному договорі з урахуванням фінансових можливостей підприємства, установи, організації.

Відповідно до вимог статей 161, 162 КЗпП власник або уповноважений ним орган розробляє за участю професійних спілок і реалізує комплексні заходи щодо охорони праці відповідно до Закону України «Про охорону праці». План заходів щодо охорони праці включається до колективного договору.

Для проведення заходів з охорони праці виділяються у встановленому порядку кошти і необхідні матеріали. Витрачати ці кошти і матеріали на інші цілі забороняється.

Порядок використання зазначених коштів і матеріалів визначається в колективних договорах.

За результатами звітів з охорони праці за 2017 рік, які подавались до Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я, кількість виділених коштів на охорону праці дуже різна – від сотень гривень до мільйонів гривень. Всього на охорону праці в медичних закладах Києва було витрачено більше 22 млн грн., що на 10% більше ніж за минулий рік. Витрати зросли за рахунок модернізації медичних закладів (заміна вентиляційного обладнання, освітлення), збільшення витрат на проведення медичних оглядів, атестації робочих місць.

Оснащення закладів охорони здоров'я медичною технікою

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я відстежує, на якому медичному обладнанні працюють медичні працівники, і стурбована тим, що медичне обладнання мало оновлюється. З початку року ми зверталися до посадових осіб Департаменту охорони здоров'я м. Києва, до мера столиці, до комісії Київради з питань охорони здоров'я та соціального захисту з листами про необхідність заміни застарілого обладнання. Особливо потребують заміни рентгенапарати, стерилізатори, апарати УЗД. Більшість з них виготовлена в 1980-х–2000-х рр.

З другого кварталу 2017 р. міська влада почала приділяти особливу увагу дооснащенню закладів охорони здоров'я столиці: було придбано нові рентгенапарати, КТ, МРТ, інше медичне обладнання. У лікарні швидкої допомоги запрацювали новий комп'ютерний томограф, ангіограф і МРТ. Таке ж обладнання отримала Олександрівська лікарня. Для хірургічних відділень столичних медичних закладів придбано лапароскопічні стійки, ендоскопічні стійки, гастроскопи та колоноскопи.

Чотири магнітно-резонансні томографи, два комп'ютерні томографи і три ангиографи вже працюють для киян у столичних лікарнях.

У бюджеті столиці на 2017 рік фінансування галузі охорони здоров'я збільшили на 3,7 млрд грн., і загальна сума видатків на медицину становила майже 7,5 млрд грн.

Проведено ремонти у приймальних відділеннях лікарні швидкої медичної допомоги, Київській міській клінічній лікарні № 12, у дитячих лікарнях № 1 і № 2 та в інших медичних закладах.

Мер Києва Віталій Кличко передав 15 сучасних автомобілів екстреної (швидкої) медичної допомоги медичним закладам столиці.

На превеликий жаль, ще не всі операційні забезпечені справними системами кондиціонування повітря. Через це погіршуються умови праці медичних працівників, які там працюють по декілька годин за зміну.

Медичні установи, підпорядковані Національній академії медичних наук України і Міністерству охорони здоров'я України, використовують більш сучасне високотехнологічне медичне обладнання провідних світових фірм.

Атестація робочих місць за умовами праці

Відділом охорони праці міської профспілки було розроблено методичний посібник «Проведення атестації робочих місць за умовами праці», який допоможе комісіям з проведенням атестації робочих місць.

Відділ проаналізував стан проведення атестації робочих місць за умовами праці в лікувально-профілактичних закладах міста. В закладах проводиться певна робота з організації проведення атестації, створено комісії, укладаються договори зі сторонніми акредитованими організаціями на проведення лабораторно-інструментальних замірів. На кінець 2017 р. **було атестовано 7934 робочих місць із 8154 необхідних.**

Як відомо, результати атестації є чинником надання пільг і компенсацій за роботу у шкідливих і небезпечних умовах.

Проведення атестації робочих місць є одним з інструментів соціально-економічного та правового захисту працівників галузі, що є одним з пріоритетів у роботі міської профспілки. Тому ці питання перебувають під постійним контролем відділу охорони праці профспілки.

З членами профспілки, з посадовими особами проводиться роз'яснювально-консультативна робота, організуються цільові семінари, зустрічі зі спеціалістами Мінпраці та соціальної політики, головного управління Держпраці в Київській області.

Аналіз показує, що головну проблему, яку мала б вирішити атестація, а саме: поліпшення умов праці, вона не здатна вирішити через брак фінансування.

Пільги та компенсації за шкідливі умови праці у вигляді безкоштовного молока через брак фінансування в 2017 р. надавались не всім медичним працівникам, яким за результатами атестації робочих місць повинні були надаватися.

Через хронічний дефіцит коштів, яких ледве вистачає на зарплату, про поліпшення умов праці майже не йдеться.

Умови праці та захворюваність медичних працівників

У шкідливих і небезпечних умовах постійно продовжують працювати близько **70%** медиків.

Медики продовжують наражатися на такі небезпечні інфекційні хвороби як туберкульоз, СНІД, гепатит. У всіх закладах охорони здоров'я від **ВІЛу та гепатиту** було **застраховано 30 987** медичних працівники.

За 2017 рік було зареєстровано **15 випадків** захворювання на туберкульоз серед працівників лікувально-профілактичних закладів м. Києва.

Працівники охорони здоров'я продовжують зазнавати травм, пов'язаних з виробництвом.

Завідувач відділу брала участь у розслідуванні нещасних випадків, пов'язаних з виконанням трудових обов'язків, в тому числі з летальними наслідками та групових.

У 2017 р. сталися **15 випадків виробничого травматизму**.

Серед постраждалих:

- лікарів – 2,
- медичних сестер – 4,
- молодших медичних сестер – 5,
- інших працівників – 4.

Аналізуючи стан виробничого травматизму, приходимо до висновку, що лєвова частка його трапляється з організаційних причин: порушення трудової та виконавчої дисципліни самим працівником, недбале ставлення до інструктажів з охорони праці та навчання керівників робіт. Важливу роль в охороні праці відіграють засоби індивідуального захисту працівників, які покликані нейтралізувати або компенсувати вплив шкідливих факторів.

Має місце послаблення контролю з боку керівництва закладів за виконанням робіт, своєчасним проходженням профілактичних медоглядів персоналу.

Проходження медичних оглядів

Профспілка неодноразово порушувала питання проведення періодичних медоглядів працівників галузі, які проводяться формально і не запобігають захворюванню медпрацівника чи його травмуванню або навіть смерті на робочому місці.

Професійне здоров'я є визначальним критерієм економічного розвитку країни, передумовою соціального благополуччя її населення.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про охорону праці» та ч. 1 ст. 169 КЗпП роботодавець зобов'язаний за свої кошти забезпечити фінансування та організувати проведення попереднього (при прийнятті на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах зі шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, а також щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21-го року.

Здійснення медичних оглядів покладається на медичні заклади, працівники яких несуть відповідальність згідно із законодавством за відповідність медичного висновку фактичному стану здоров'я працівника.

Порядок проведення медичних оглядів працівників певних категорій затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 р. № 246. За час проходження медичного огляду за працівником зберігається місце роботи (посада) і середній заробіток.

Плани відділу на 2018 рік

1. Організувати і провести семінари з відповідальними за охорону праці у медичних закладах із залученням представників Головного управління Держпраці в Київській області, Фонду соціального захисту.
2. Провести навчання з охорони праці з громадськими інспекторами з охорони праці.
3. Провести конкурс до Всесвітнього дня охорони праці серед лікувальних закладів міста Києва.
4. Постійно проводити консультації з питань охорони праці на особистому прийомі, з виїздом до медичних закладів.
5. Брати участь у комісіях по розслідуванню нещасних випадків на робочому місці.